

Overweging 28 augustus 22ste ZdhJ C

Jezus Sir.3, 17-18.20.28-29; Lc 4, 1. 7-14

thema: Bescheidenheid

Overweging

Bescheidenheid, bescheiden zijn, Jezus Sirach in de eerste lezing, vergelijkt het met zachtaardigheid, wijsheid, gehoor willen geven aan,

dan ben je geliefder dan iemand die geschenken geeft en hoogmoedig is.

Hoogmoed noemt hij de wortel van het kwaad, hoe belangrijker je bent des te bescheidener je moet zijn, en moet je de wijsheid van spreuken overdenken

Nu plaats ik de woorden uit het evangelie van Lucas hiernaast. Jezus was op sabbat uitgenodigd op een eten bij een belangrijke farizeeër. Herm valt op op dat veel genodigden een ereplaats uitzoeken. In de gelijkenis over dit tafereel is Jezus verre van bescheiden:

het zou wel eens zo kunnen zijn dat de gastheer jou moet vragen je plaats af te staan, dan sta je er gekleurd op, en ook is Jezus is niet bescheiden als hij tegen de gastheer zegt: nodig op je feestje armen of gehandicapten en zieken uit, dan zal er echte vreugde zijn.

Jezus is vaak niet bescheiden in zijn optreden als het gaat om mensen die het in onze ogen 'gemaakt' hebben, hij schrikt er niet voor terug om mensen te wijzen waar het op staat, hij schoffeert machthebbers vaak direct en in het openbaar!

Jezus is wel zachtmoedig en bescheiden tegenover mensen in de knel, tegen mensen die gemeden, ontkend, vergeten worden, zou dat de bescheidenheid waar de lezingen op doelen?

Jezus was bescheiden als het ging om zelf op de voorgrond te willen staan; om zijn mening zomaar te geven of om gehoord en gezien te worden. Ik stel me voor dat Hij in een gezelschap bescheiden en wat achteraf aanwezig was, dat Hij goed observeerde, je begreep ook in wat je niet letterlijk zei, maar wel bedoelde, bij Hem je voelde je op je gemak, was je veilig en vertrouwd als je niet de rol van hoogmoedige of machthebber, hoefde te spelen...

Hoe vaak nemen wij niet die rol op en de houding aan van de eerste te willen zijn, we leren het zo gemakkelijk en zo ondoordacht geven we het door aan onze kinderen en kleinkinderen: de beste zijn, een hoog cijfer halen, boven het gemiddelde uitsteken....

Waarom doen we dat? Word je er een gelukkiger en geliefder mens door? We zeggen zo gemakkelijk tegen onszelf wat voor zin heeft het om je af te zetten, of wat kan ik nou helemaal in mijn eentje?

En dan hoor ik de stem van Jezus Sirach: Hoe bescheiden wil je zijn, hoe bereid ben je eerst oprecht te luisteren naar een mening zonder eerst of tussendoor jouw mening te geven?

Hoe bereid zijn wij te luisteren naar meningen die we eerder niet zag zitten of die totaal nieuw voor me zijn, ben je wel bescheiden als je dan niets zegt of doet, of is het eerder valse bescheidenheid en niet die waar de lezingen over gaan vandaag?

Is het niet eerder angst, laksheid, onverschilligheid die jezelf bescheiden noemt?

Hoe anders zou onze wereld er uitzien als we bescheidener waren in onze uitspraken, aannames, verwoordingen...

Paul Tillich, een protestants theoloog uit het midden van de vorige eeuw, hij spreekt mij aan als hij het zo verwoordt: 'als mensen moeten we bereid zijn samen de diepte in te gaan, een diepte waar je uitkomt bij de oorsprong van woorden als bescheidenheid, zonde, genade. Een oorsprong waarin deze begrippen een tijdloze geldigheid krijgen als ze door iedere generatie en door ieder van ons persoonlijk weer worden ontdekt....'

Tot het besef komen van een oorsprong waardoor je niet langer meer kunt spreken over 'wij en zij' of over 'zondaars en rechtvaardigen' maar waarin we in ons zelf een gespletenheid ervaren en weten, Tillich gebruikt daarvoor het woord (gescheidenheid) waarmee we als mens moeten leven, en die de kern van ons leven is, ik citeer:

'zijn we niet bijna voortdurend bereid om alles en iedereen te belasteren, vaak op uiterst geraffineerde wijze, enkel en alleen voor het genoegen om onszelf in de hoogte te steken, of, om onszelf eens uitgebreid op de borst te kunnen slaan, of om onze lust bot te vieren?'

Tillich beschrijft de neiging van de mens om een scheiding aan te brengen in ons leven: we weten wat er gebeurt in de de wereld en toch leven we of er niets aan de hand is..
Waarom doen we vaak niet het goede waar we naar verlangen maar het kwade dat ik niet verlang? Omdat we, zegt Tillich, doof zijn vaak voor de stem van de diepte die ons leert wat echte bescheidenheid inhoudt, nl. om net als Jezus, niet zwijgen over wat niet klopt, maar heel bescheiden zijn in en over jouw eigen levenshouding dat zal je innerlijke vrede en hoop geven..... *Amen*